

О.І. Линник, доц., к.е.н.

Л.С.Чернова, студентка НТУ «ХП»

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УКРАЇНІ

Отримання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія трудових, матеріальних і фінансових ресурсів залежать від того, як підприємство вирішує питання управління витратами, котре передбачає пошук способів їх зниження. На сьогоднішній день одним з актуальних питань обліку витрат виробництва на промислових підприємствах є облік і розподіл загальновиборничих витрат, оскільки через поліпшення використання виробничих потужностей, заміну живої праці машинною значно зросла частка виробничих накладних витрат у загальному обсязі витрат підприємства.

Загальновиборничі витрати (ЗВВ) – це витрати на обслуговування і керування виробництвом, відповідно до П(С)БО 16 [1]. Усі вони включаються до собівартості продукції, яка виробляється на певному підприємстві, за винятком тих, що не розподіляються. ЗВВ – це витрати, які не можуть бути віднесені на якийсь конкретний об'єкт витрат.

Відповідно до нормативних документів, загальновиборничі витрати поділяють на змінні і постійні. До перших належать такі витрати на обслуговування та управління виробництвом, які змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно зміні обсягу діяльності. Ці витрати повністю включаються до складу виробничої собівартості виготовленої продукції у періоді їх виникнення і розподіляються тільки між окремими видами. Інша справа - постійні ЗВВ витрати, до яких належать такі витрати на обслуговування та управління, які залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності. Згідно з П(С)БО № 16 "Витрати" вони включаються до виробничої собівартості продукції, виходячи з нормальної потужності та порівняння її з фактичною у звітному періоді.

Тому постійні загальновиробничі витрати поділяють на розподілені та нерозподілені.

Звісно, постійні витрати не можуть бути постійними завжди. З часом вони ростуть витрати внаслідок інфляції або росту рівня життя населення, або через інші причини. Таким чином, змінюється орендна плата, плата за опалення, заробітна платня технічного персоналу і т.д.

Зараз, згідно з чинним законодавством, підприємства самостійно здійснюють поділ витрат на змінні та постійні і обирають базу їх розподілу.

Виявилось, що при цьому у підприємств побільшало проблем: адже обидва види ЗВВ включаються у собівартість продукції, тільки змінні та постійні розподілені - у виробничу, а постійні нерозподілені - у собівартість реалізованої продукції.

Важливим нюансом в цьому питанні є вибір критерію розподілу ЗВВ на постійні та змінні. Для цього необхідно застосовувати спеціальні методи визначення поведінки витрат стосовно обсягу діяльності. Проте, на практиці рідко яке виробниче підприємство здійснює це, а користується, зазвичай, приблизними розрахунками.

Іншим важливим чинником, який впливає на кінцевий розподіл ЗВВ по окремим видам продукції, є вибір бази розподілу, під якою звичайно розуміють такий показник (натуральний або грошовий), з розрахунку на одиницю якого встановлюється норматив розподілу загальновиробничих витрат. Вибір бази розподілу загальновиробничих витрат між виробами є відповідальним, тому що це впливає на виробничу собівартість окремих виробів.

Так як розподіл ЗВВ на постійні та змінні не є обов'язковим, переважна більшість підприємств не здійснює його з ряду причин. Основна - це те, що як змінні, так і постійні витрати все одно включаються у собівартість продукції.

Список літератури: 1. П(С)БО 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. N 318. 2. Котляров Є. Загальновиробничі витрати і їх розподіл /Є. Котляров, В. Корнилова

//Бухгалтерія. – 2008. – № 16. – С. 62-67. 3. Л.В.Чуприна, Основні проблеми розподілу загальновиробничих витрат на підприємствах в Україні